

Πρώιμη διάγνωση καρκίνου του πνεύμονα σε άτομα υψηλού κινδύνου

Ο καρκίνος του πνεύμονα είναι η δεύτερη σε συχνότητα κακοήθης νόσος και στα δύο φύλα και υπολογίζεται ότι το 2020 έγιναν 228.820 νέες διαγνώσεις με μέση ηλικία τα 70 έτη και 135.720 ασθενείς κατέληξαν από τη νόσο. Δυστυχώς η πρόγνωση της νόσου είναι πτωχή και η 5ετής συνολική επιβίωση είναι περίπου 20%. Ωστόσο, εξαιρετικά σημαντική είναι η έγκαιρη διάγνωση, καθώς όταν γίνεται σε πρώιμα στάδια η νόσος είναι πιο εύκολα αντιμετωπίσιμη.

Ο πιο σημαντικός προδιαθεσιακός παράγοντας είναι το κάπνισμα, καθώς οι καπνιστές έχουν εικοσαπλάσιο κίνδυνο να νοσήσουν και αποτελούν το 90% του συνόλου των ασθενών. Ιδιαίτερης σημασίας είναι η ποσότητα κατανάλωσης καπνού, η οποία υπολογίζεται σε πακέτα/έτη, όπως επίσης και αν είναι ενεργής

ή έχει διακοπεί, καθώς ο κίνδυνος σταδιακά μειώνεται μετά τη διακοπή του καπνίσματος. Σημαντικός παράγοντας είναι ακόμα η ηλικία και η φυλή, καθώς φαίνεται ότι ο κίνδυνος είναι αυξημένος στη μαύρη φυλή και αυξάνεται με την ηλικία.

Η Αμερικανική Εταιρεία Πρόληψης (US Preventive Services Task Force) θέσπισε το 2013 οδηγίες για την πρώιμη διάγνωση της νόσου για τον πληθυσμό αυξημένου κινδύνου, δηλαδή άτομα ηλικίας 55-80 ετών που έχουν καταναλώσει πάνω από 30 πακέτα/έτη και είναι ενεργοί καπνιστές ή έχουν διακόψει το κάπνισμα λιγότερο από 15 έτη. Ο έλεγχος περιλαμβάνει ετήσια διενέργεια αξονικής τομογραφίας με χαμηλή δόση ακτινοβολίας, καθώς έχει φανεί πως είναι η πιο αποτελεσματική εξέταση για την πρώιμη διάγνωση της νόσου και διακόπτεται όταν έχουν παρέλθει 15 έτη από τη διακοπή του καπνίσματος ή αν υπάρχουν σοβαρά άλλα προβλήματα υγείας. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα μελετών, φαίνεται πως ο έλεγχος στον πληθυσμό υψηλού κινδύνου μειώνει τη θνητότητα από τη νόσο κατά περίπου 15%.

Με βάση πρόσφατα νέα αποτελέσματα μελετών ορίστηκαν νέα κριτήρια, που ορίζουν ως πληθυσμό υψηλού κινδύνου ασθενείς ηλικίας 50-80 ετών, με κατανάλωση καπνού πάνω από 20 πακέτα/έτη, καθώς φάνηκε πως υπάρχει μείωση της θνητότητας και σε αυτή την πληθυσμιακή ομάδα, ειδικά στη μαύρη φυλή. Εξαιρετικά σημαντική παραμένει η πρόληψη του νοσήματος με την αποφυγή του καπνίσματος αλλά και η πρώιμη διάγνωση της νόσου, καθώς η έγκαιρη αντιμετώπιση σχετίζεται με καλύτερη πρόγνωση και μειωμένη θνητότητα.

Ο Θάνος Δημόπουλος είναι καθηγητής Θεραπευτικής Αιματολογίας - Ογκολογίας, πρύτανης του ΕΚΠΑ